

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. 1 kor Egy hóra. 1 kor. 50 fill.
Negyedévre 3 . Negyedévre 4 . 50 .

Felelős szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORANT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRÖROVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 49. szám.

A papságnak és tanítósnak

Debrecen, december 16.

Fegyver-zörej között szelid madárdal. Ilyenformán hat mostanában, ha valaki kulturáról beszél. Komor felhők közül napsugár villanása. Ez a gróf Zichy János nyilatkozata amaz összefoglaló beszéd keretében, melyet a kultuszárca tárgyalásának végén a képviselőházban elmondott. Szinte enyhület a lelkek feszültségén ez a fényes szónoklat, amelyből pártkülönbség nélkül mindenki meggyőződhetik, hogy nemcsak maga a miniszter, hanem az egész kormány mily nagy gondot fordít nemzeti kulturánk összes feladataira. Erről különben nemcsak a beszéd, hanem a költségvetés is ékesen szóló tanubizonyosságot tesz. A tárcabudgetnek ugyszólván minden tétele olyan felemelt dotációkat mutat, aminő bőkezű ellátásról évtizedek óta ugyszólván álmodni sem lehetett. Meggyőződhetünk erről, ha csak egy pár tételét nézzük a jövő évi költségeloirányzatának.

Itt van mindjárt az imponáló bejelentése a kultuszminiszternek, melyhez fogható csak a millenáris alkotások idején hallottunk hogy a népoktatás területén száz új népiskolát, százhusz új óvodát és 7 új polgári iskolát fog a jövő év folyamán sürgősen felállítani és ezen felül néhány nap alatt olyan törvényjavaslatot szándékozik a képviselőház elé terjeszteni, mely az egész magyar

tanítósnak egzisztenciális érdekeit a legmegnyugtatóbb módon aképpen fogja kielégíteni, hogy javadalmazás tekintetében nem lesz többé különbség állami és nem állami tanító között. Az egyenlővé tételnek ez a dotációja egymaga közel tíz millió koronás évi új kiadással fogja a kultuszárca gyarapítani. — Azt hisszük ez oly bőszeges gondoskodás a tanítósnak jogos igényeinek kielégítésére, a melyről maguk a néptanítók is befogják látni, hogy ez most már a mi viszonyaink között azt a végső határt jelenti, amelyen túl az államkormány se mehet. És ha még ehhez a bőkezűséghez hozzávesszük azt a kulantóriát, mely szerint tanítóink a többitre már 1913. január elsejétől biztosan számíthatnak (mert a törvény, ha nem is lenne addig letárgyalható, erővel fog felruháztni), hát bizony erre nem tartják önmaguk a néptanítók sem túlzott követelésnek, ha mindezek ellenértéke fejében a miniszter azt kívánja tőlük, hogy példát adva a tanuló ifjúságnak a tekintély tiszteletben és a fegyelem és a rend szellemének szigorú önmérséklettel való megőrzésében, türelemmel és lelkes kötelességtudással fogják nemes hivatásuk feladatait elvégezni.

Másik nagyjelentőségű nyilatkozata a miniszternek a lelkeszi kongruának állami megjavításáról és ezzel kapcsolatosan a lelkeszi szolgálományok megváltásáról szól, mely tárgyban legközelebb szintén törvényjavaslatot nyújt be a miniszter és ezzel mint-

egy véglegesen befejezi az 1848. XX-ik törvénycikk nagy művét, egyensúlyban hozván a felekezeti életet az egész vonalon és megjavítván az alsó papság megélhetési viszonyait. Ilyen perspektívát mutatva a jövőre, azt hisszük, hogy papság és tanítósnak felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül megnyugvással és köteles hűséggel honorálhatja gróf Zichy János ama kijelentését, hogy az ő kulturpolitikáját a nemzeti gondolat és a vallási türelmesség geniusza vezeti.

A FÖRENDIHÁZ ÜLÉSE. Fővárosi tudósítónk jelenti: A főrendiház ma délelőtt 11 órakor báró Jósika Samu elnöke alatt ülést tartott, melynek egyedüli tárgya gróf Csáky Albin elparentálása volt. Az elnök beszédében javasolja, hogy Csáky Albin emlékére a főrendiház jegyzőkönyvileg örökítse meg, részvétiratot intézzenek a gyászoló családhoz s hogy a halott ma délután 3 órakor történő beszentelésén testületileg vegyen részt.

AZ ADÓREFORM. Fővárosi tudósítónk jelenti: A pénzügyi bizottság ma délelőtt tíz órakor ülést tartott, amelyen megjelentek Lukács László miniszterelnök, Székely, Beöthy és Teleszky miniszterek. Teleszky János betérjlesztette az adóreform ügyében az ötödik szakaszhoz való ismeretes módosításait. Eszerint felhatalmaztatik a pénzügyminiszter, hogy az adókievetést az 1909. t.-c. értelmében egyelőre függőben tarthassa a közgazdasági viszonyokra való tekintettel. A bizottság az előterjesztést elfogadta.

TEVESZŐR VADÁSZKABÁTOK FEKETÉNÉL.

Margaret és Ma-Mie

Irta: H. Fielding Hall.

Csak ültek egymással szemben és ettek. Részint szokásból, részint azért, hogy ne kelljen beszélni az ételt felszolgáló inas előtt.

Körülöttük sivar, üres volt a szoba, szöghelyek éktelenkedtek a falon, — a képeket leszedte valaki. Az asszony mindig a tálat nézte, de érezte, hogy a férje tekintete folyton rajta pihen. Idegesen és nyugtalanul nézegeti őt, látszik rajta, hogy az életének ezt az új fordulót sehogys tudja megérteni. Sápadt és szomorú. Az asszony nincs megilletődve, inkább fáradt, mint komoly.

Végre kiment az inas és a férfi megszólalt:

— Fogsz irni nekem?

— Minek? — mondta az asszony. — De ha épen kívánod, irhatok!

— Margaret, te egy csöppet sem vagy szomorú, hogy elmégy tőlem? — kérdezte szorongva a férfi. — Egy csöppet se?

— Szomorú? — mondta az asszony csodálkozva. — Ugy érzem magam, mint a madár, akit kiengednek a kalitkából! Vagy mint a fogoly, aki börtönből szabadul. Szomorú legyek? Oh...

— Te sohasem szeretted itt lenni. Margaret. Ez a keleti élet nem való neked...

Az asszony nem felelt.

— De én nagyon foglak nélkülözni. Most kezdem csak érezni, milyen sivar ez a szoba a te holmijaid nélkül!

— Majd megszokod. Férfiak egészen jól érzik magukat itt.

— Némelyik asszony is...

— Oh! Némelyik asszony is! Az olyanok csak, akik most jöttek ki az iskolából és boldogok, hogy férjhez mehetnek, hogy házuk, inasuk és kis poni lovuk lehet. De engem, drágám, nem elégít ki ez az élet!

— Tudom, hogy te szép asszony vagy, okos asszony vagy, — mondta tompán a férfi. — Te többet vártál az élettől.

— Többet? Hát mim volt neked itt? —

Semmi. A világon semmi.

— És mit fogsz csinálni most otthon, Margaret?

— Élni fogok! Színházba járok, embereket látok! Művelt, civilizált, fehér embereket. Kicsit szükösen fogok ugyan élni a pénzemből, de nem baj.

— Ugy szeretnék küldeni neked pénzt, Margaret. Azt hiszem, később küldhetek is. — Ne hidd, hogy most mindvégig ilyen szegény maradok. Ennek sem én vagyok az oka. — Majd talpra állok hamarosan.

— Igen? — mondta az asszony közömbösen.

— Majd meglátod, Margaret, milyen gazdag ember lesz rövid idő múlva belőlem! — Mondd, visszajössz akkor hozzám?

Az asszony fölugrott.

— Soha! — kiáltotta szenvedélyesen.

— Talán a hideg évszakban, Margaret? Akkor egész kellemes itt lenni...

— Soha! — mondta még egyszer az asszony. — Elég volt egy év belőle! Oh, mit szenvedtem ez alatt a szörnyű esztendő alatt. Tudod, mit csináltam első este, mikor magamra hagytál a szobámban? Sirtam.

— Nem tudtam, hogy már akkor is ilyen boldogtalan voltál. Hiszen szeretted engem...

— Igen! Otthon! Az egész más volt. Otthon te kedves, elegáns fiú voltál. De mi nek hoztál ide?

— Mert én itt élek.

— Hát én nem tudok itt élni. Most már pénzünk sincs. — Éhen halni pedig otthon is tudok.

— De Margaret, tudod, hogy nem ilyen reménytelen a helyzet...

— Mindegy. Én elmegyek.

— Hogy fogok én tovább élni nálad nélkül?...

— Gondold azt, hogy itt se voltam. Gondold azt, hogy csak álom volt a mi egy éves házasságunk. Hivd vissza a régi barnabőrű szeretődöt!

Az új adótörvények fölfüggesztése

A Kereskedelmi Csarnok mozgalmá

Az a rémület, amellyel a városokban, de különösen a fővárosban az új adótörvényt fogadták, Debrecenben is arra kényszerítette a kereskedő-világot, hogy mozgalmat indítson az adótörvények végrehajtásának fölfüggesztése érdekében. A Kereskedelmi Csarnok indította meg a mozgalmat, hogy Debrecen város közgyűlése irjon föl a pénzügyminiszterhez e tárgyban. A mozgalomhoz a közgyűlés tagjai már csatlakoztak is s ma együttesen a következő beadványban terjesztették *Domahidy* Elemér főispán elé az erre vonatkozó önálló indítványt és ama kérést, hogy a főispán közgyűlést hívjon egybe:

Méltóságos Főispán Ur!

A majdnem egy év óta tartó rettenetes pénzügyi és gazdasági válság nyomásztólag hat egész közgazdasági életünkre, a fenyegető háborus állapot a válságot csak fokozza és semmi remény nem mutatkozik, hogy ezen válság a közel jövőben elmúljon, vagy csak enyhüljön is. A kül- és belpolitikai zavaros helyzettel elfoglalt irányadó faktorok részéről eddig semmi hajlandóság nem mutatkozott arra, hogy az országnak a válság folytán előállott szomorú helyzetével törődjenek és ezen válság szanálására bármit is tegyenek, az ország dolgozó népe a válság elleni küzdelemben teljesen magára van hagyatva. Az ország népe, mely eddig nagyobb megrázkódtatás nélkül küzdött meg a közgazdasági életben példátlanul álló válsággal, képtelen arra, hogy ezen rettenetes küzdelme közepette új terhek viselését vállalja. Az új adótörvénynek életbeléptetése pedig Magyarország lakosságára, ennek különösen kereskedő és iparos osztályára, de ezeken kívül is minden rétegre oly újabb óriási terheket ró, mely alatt Magyarország népének össze kell roskadnia. Magyarország küzdő közgazdasági élete újabb terhek viselésére képtelen.

A háboru kímondhatatlan hatással van egy ország közgazdasági életére, de a háboru elteltével bizonyos idő után a gazdasági élet föllendülése szokott bekövetkezni, de egy hosszantartó válság folytán amugy is

— Margaret!

Az asszony mosolygott.

— Oh, ne hidd, hogy engem bántana, ha megtenné! Sőt, örülnék, ha megfogadnád a szavamát. No, Isten veled, drágám, váljunk el, mint jóbarátok!

Pár óra múlva a szépséges Margaret hajójából csak egy kis fekete pont látszott már és a férfi visszatért a házba.

Ledobta magát egy karszékbe a verandán és cigarettára gyujtott.

Olyan rövid ideje voltak még házassok! — Akkor vette ezt a kis házat és úgy rendezte be, ahogy Margaretnek tetszett. — Körülötte még azok a virágok illatoztak, amiket Margaretnek vásárolt . . .

Holnap mindent elvisznek innen. Minek is maradna itt valami, ami rá emlékezteti . . .

Csönd volt körülötte . . . sok csillag ragyogott az égen és a bambuszfák olvan megértően suttoztak.

Egyszer csak a hosszú kerti ösvényen egy női alak közeledett a ház felé. Ovatosan, a fákhöz lapulva jött . . . karcsu testét könnyű selyem szövet borította . . . Mikor a verandához ért, megállt. Meglapult a sötétben. A szíve vadul dobogott és már éppen az első lépcsőt érintette a lába nesztelenül, amikor a férfi megmozdult a verandán.

A leány ijedten rezzent össze és hirtelen lebujt.

nagy mérvben meggyengült közgazdasági életünkre az új adótörvények életbeléptetése soha helyre nem hozható, romboló hatást gyakorolhat.

Az ország egész lakosságának existenciális érdeke, a még mindig tartó, sőt folyton fokozódó gazdasági és pénzügyi válság, a fenyegető külpolitikai bonyodalmak teljesen lehetetlenné teszik, hogy az ország polgárságát most egy új, minden körben nagy nyugtalanságot keltő és a lakosságot újabb nagy terhekkel sújtó adótörvények életbeléptetésével zaklassák.

Tisztelettel kérjük Méltóságodat:

Méltóztassék a fent előadottak figyelembevételével egy rendkívüli törvényhatósági bizottsági közgyűlést összehívni, melynek tárgya: felirat a Miniszter Ur Önagyméltóságához az új adótörvények életbeléptetésének fölfüggesztése iránt.

Kiváló tisztelettel

A Debreceni Kereskedelmi Csarnok tagjai.
(Száz aláírás.)

Alantírott törvényhatósági bizottsági tagok a Debreceni Kereskedelmi Csarnoknak az új adótörvények életbeléptetésének és végrehajtásának fölfüggesztése iránt a Miniszterelnök ur Önagyméltóságához intézendő felirat tárgyában tartandó rendkívüli törvényhatósági bizottsági közgyűlés összehívására iránti kérelméhez a magunk részéről hozzájárulunk.

(Aláírások.)

Az önálló indítványt a tizenkilencediki közgyűlés már tárgyalni fogja, amennyiben annak tárgysorozatába, a tizenhatodik pontként már fel is vették.

Irodalom

— A Csokonai-kör felolvasó-ülése. —

Szombaton, e hó 21-én tartja a Csokonai-kör ez idei második felolvasó ülését, amelynek műsora tisztán irodalmi számból fog állani. Dr. Molnár István, ez a sok oldalú nyelvtelenség a horvátoknak egyik legnagyobb költőjét méltatja több költeményének bemutatásával. Maday Gyula a debreceni Bokréta-társaságnak ez a több sikert aratott tagja, aki a legutóbbi fellépésével igen kedves emléket hagyott maga után a Csokonai-kör közönségében, egy nagyobb szabásu

A férfi odalépett a lépcsőhöz és lekiáltott:

— Ki az? — Majd fogva a lámpát, rávilágított vele a benszült leányra.

— Ki az? — ismételte hangosan.

— Ma-Mie volt az alázatos válasz.

— Ki engedte meg, hogy ide gyere? — Semmi dolgod sincs itt.

— Megyek már, — mondta szomorúan a leány. — De én azt hallottam, hogy te minden pénzedet elvesztetted és most nagyon szegény vagy. Igaz ez?

— Igaz.

— És . . . és azt is hallottam, hogy a feleséged is elhagyott. Igaz?

— Mi közöd hozzá! — volt a durva válasz.

— Megyek már, — mondta a leány. — Nem akartam, hogy észrevegyél . . . Csak úgy észrevétlenül akartam idelopózni. Isten veled.

Letett valamit a veranda lépcsőjére és könnyű lépésekkel szaladt vissza az uton. Pillanat alatt elnyelte a sötétség.

A férfi meg sem mozdult. Nem érdekelte őt, hogy mit tett le a leány. Nehéz fejjel, keserű hangulatban ment be a szobájába.

Most kijött az inas a lámpáért. Lehajolt a lépcsőn, hogy fölvegye az otthagyt dobozt. Aztán egymásután szedegette ki belőle a gyöngykarperceket, értéktelen üvegszemeket, nyakékeket.

Ma-Mie kincseit.

művéből, „Jób“ című drámai költeményéből fog felolvasni. De a felolvasó ülésnek legérdekesebb szereplője a Csokonai-körnek egy új vendége lesz, Baáry Elemér, amely férfi név alatt a Budapesti Hirlapnak egyik ismert tárcairónője és költője rejlik. Baáry Elemér költeményeket fog felolvasni, amelyek közül már többet bemutatott vidéki irodalmi körökben, sőt a Petőfi-társaságban, mindenhol nagy tetszést aratva. Az érdekesnek és élvezetesnek ígérkező felolvasó ülésre a napokban mennek szét a meghívók.

Diplomaták a főutcán

A diplomaták reunionja előtt

Háboru és Béke ur beszélgetnek.

— Ostobaság! Minden jél a háborura mutat. Nézzen a kirakatokba. Már évek óta ott láthatja az „orosz theát“. Kérem, mire fordítják azt a tenger jövedemet, amely ebből befolyik, ha nem a háborura?!

— Ugyan kérem! Hogy lehet ily rövidlátó ember külpolitikus. Éppen ez az exportálás a béke legjobb bizonyítéka. Nem hallott még az orosz vendégszeretetről? Akit theával kínál az orosz, annak a szívét is odaadja. — Aztán meg nézze meg a kirakatokat. Mindennütt: „Legjobb az orosz sárcipő!“ Kérem, eladja-e valaki a legjobb sárcipőjét, mikor téli háborura készül?

— Háboru — *kalocsniban*, maga igazán diplomatának született!

— Maga meg hadvezérnek, Háboru ur. Kérem, vegyen a gyerekeknek egy theas-készletet. Ettől megjön a bátorságuk. Karácsonyi vásár, egy kiló orosz thea potom 15 korona!

— Igen, Béke ur. A karácsonyi vásár. Nézzen széjjel! Itt egy szakasz huszár, amott egy ütég tűzérseg: a béke ünnepének előhírnökei. Háboru a gyermekszobában. Ez sem jelent semmit?

— Éppen semmit, én tavaly egy *várat* vettem a kisfiamnak és még ma sem sorozták be a *tűzérseghez*.

— Javíthatatlan, Béke. Maga ugy lát-szik, nem is ismeri a szláv veszedelmet. Jöj-jön be velem egy üzletbe és kérjen szerb szilvóriumot vagy belgrádi lekvárt. Meglátjuk, kap-e?

— Nem kapok. Először, mert az idén nem volt szilva-termés. Másodsor, mert a lekvár a szerbnek olyan, mint nekünk a töltött káposzta: akkor is megeszi, ha béke van, de ha jól lakik, sem ettől kótyagosodik meg az esze. A szilvórium pedig sohasem volt szimboluma a háborunak és a békének.

— De szimptomája igen. Mert míg a szerb csak *rostélyossal* él, addig lehet vele okosan beszélni, de próbáljon ön, Béke uram, rendet csinálni Belgrádban, mikor a közhangulat *szilvórium elméletébe* mélyed bele. — Orosz thea és belgrádi szilvórium: rossz jél. Könnyen elázik tőle az európai egyensúly.

— Pedig ugy tudom, hogy a londoni konferencia már békét jelent. Tegnap olvastam *Rostopcsin* orosz nagyherceg nyilatkozatát.

— Az korán reggel volt. Délben már együtt ült a szerb nagykövettel s estére görög tüzfény mellett már minden hazai szeszt elfogyasztottak. Elhatározták tehát, hogy berándulnak Bosznia-Hercegovinába s onnan szereznek egy kis potya szerémi szilvóriumot. Meglátja, mire ezek *másnaposak* lesznek, már lángban áll az európai béke.

— Lehetetlen. Az angol nemzet barátunk, főleg a mióta a „magyar iparvédelem“ lojálisan meghajolt az „angol kelme“ fölénye előtt. Dicséret érte a magyar szabóiparnak. Egyéb téren pedig nincsen vetélytársunk. A francia cognac és pezsgő hazánkban kelendő importcikk, hála az Eszterházy-cognac és a Törökpezsgő csekély elterjedtségének. E részről is kellő méltánnyal találkozunk. A porosz és a tallian barátunk, az oláh szövetségeseink. — Mindenki velünk: ki ellenünk?!

— Béke uram, Önnel nem vitatkozom. — Csak azt ajánlom, hogy az idén ne várát vegyen a fiának, hanem orosz sárcipőt. Mert azt hiszem, ha az apjára üt, könnyen beleragad a cipője a kátyuba, amelyből a — béke szekerét akarja kirántani.

Conferencier.

Kovács Gyula az esküdtszék előtt

— Első nap —

Világszerte szenzációt keltett a magyar országgyűlés egyik tagjának, Kovács Gyulának az a tette, hogy Tisza István grófra ez év június hó 7-én „van még itten egy ellenzéki képviselő!“ felkiáltással revolverből rálőtt, majd, mikor az ennek szánt golyó az elnöki emelvénybe furódott, maga ellen fordította fegyverét, életveszélyesen önmagát sebesítette meg. A sebesülésből hosszú idő után kigyógyult és tettéért ma felel a budapesti esküdtbiróság előtt. A merénylet elkövetése óta történtek, az orvosszakértők és az igazságügyi orvosi tanács kedvező véleménye még élénk emlékezetében van mindenkinek. Tudvalévő, hogy Szlavek vizsgálóbíró helyettese, dr. Mándy, az orvosi vélemény alapján elrendelte Kovács szabadon bocsátását, az időközben szabadságáról visszakerült Szlavek azonban újra vizsgálati fogságba helyezte Kovácsot, akit így ma a tárgyaláson szuronyos börtönőrök vezetnek fel.

A tárgyaláson dr. Baloghy Ernő kuriai bíró elnökölt. Szavazó-bírák Saly Dezső és Mikovich István voltak. A közvédat dr. Sélly Barnabás főügyész képviselte, míg a védelmet dr. Polónyi Dezső orsz. képviselő és dr. Gonda Henrik látta el.

A vádirat.

A vádirat a BTK. 279. szakaszába ütköző, a 281. szakasz 1. pontja szerint minősülő erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés büntetettének a BTK. 65. §. szerint való kísérlete címén emelt vádat Kovács ellen. A vádirat indokolása feltűnő röviden szólja a június 7-én a képviselőházban történeteket. Majd röviden indokolja, hogy miért kellett elejteni a vizsgálat tartama alatt felvett gyilkosság büntette kísérletének minősítését.

A tárgyalás megnyitása.

A tárgyalást, melyre 35 tanu volt megidézve 9 órakor nyitotta meg Baloghy elnök. Kovács Gyula 5 perccel a tárgyalás megkezdése előtt ment be a tárgyalóterembe 2 szuronyos börtönőr kíséretében. Tisza István gróf házelnök pont 9 órakor lépett a tárgyalóterembe és Séllyei főügyész mellett foglalt helyet.

Kovács Gyula itt van? — kérdezte a tárgyalás megnyitása után azonnal az elnök.

— Igen. (Kovács előlép.)

— Hány éves?
— Harmincyolc. Felsőiregi származásu, inámi lakos vagyok.
— Foglalkozása?
— Országgyűlési képviselő.
— Van vagyona?
— Nincs.

Az elnök ezután felolvasta a jelenlevő esküdtek névsorát, majd a tanuk névsorát olvastatta fel. Minthogy feltűnő sok tanu hiányzott, Baloghy elnök a meg nem jelent tanukat kétszáz korona pénzbüntetésre ítélte.

Kovács kihallgatása.

Az esküdtek kisorsolása és az előző intézkedések megtétele után csak 11 órakor került a sor a Kovács Gyula kihallgatására.

Az elnök azon kérdésére, hogy mi indította arra, hogy a Ház elnökére lőtt, Kovács a következőket felelte:

— Tiszát szerintem a házszabályok megsértésével választották elnöknek. Én ekkor az urnát felháborodásomban lelöktem. Családom ez eset után vissza akart tartani a politikától és én magam is beláttam, hogy a politika nem nekem való. Le is akartam mondani mandátumomról, de ezt gyávaságnak tartottam. Mikor kizártak a Házból, elhatároztam, hogy mégis bemelegyek s ha a munkapártiak hozzányulnak, közzéjük lövök, ha pedig rendőrök akarnak kivinni, főbe lövöm magam. Május 19-én hazautaztam Dombóvárra s ott értesültem, hogy Tisza a véderőjavaslatokat erőszakkal elfogadottnak jelentette ki. Vissza fordultam s a fővárost ostromállapotban találtam. — Másnap be akartam menni a Házba, mert ma is azt tartom, hogy nekem életem árán is kötelességem az alkotmány megsértését megakadályozni. Június 6-án több levelet irtam, irtam öfelségének is, mindenkitől elbucsztam, mert azt hittem, vasárnap már nem lesz az élők között. Június 7-én bementem a Házba, a karzatra, ahol egy incidens történt, mely fölizgatott. Ennek hatása alatt lerohantam, de nem emlékszem, hogy jutottam a terembe, arra sem emlékszem, hogy azért mentem volna le, hogy az elnökre lőjjek.

Elnök: Igaz-e, hogy az eset előtt Polónyi Gézának azt mondta, hogy az elnököt le fogja löni?

— Nem emlékszem rá, de lehet, hogy tettem ilyen kijelentést Tisza ellen.

Elnök: Van-e adóssága?

— Nincs.

Elnök: Haragszik Tisza grófra?

— Haragszom.

Elnök: Megbánta-e amit cselekedett?

— Végtelenül sajnálom, hogy megtörtént velem, hogy emberre rálöttem.

Az elnök ezután felolvastatja Kovácsnak a királyhoz és Tiszához intézett levelét. Ezután Tisza István gróftól hallgatták ki, aki előadta az ismeretes június 7-iki eseményeket a merénylettel együtt.

Az elnök azon kérdéseire, hogy határozottan látszott-e az, hogy Kovács célozva lőtt és hogy a golyó becsapódását a padba tisztán hallotta-e, Tisza igennel felelt.

Polónyi: Hogy lehet az, hogy az ötödik lövést nem hallotta?

Tisza: Én csak Kovács Gyulát figyeltem.

Polónyi: Miből látta Kovács ölési szándékát?

Tisza: Hogy célzott rám.

Polónyi: Hogy történt a lincselés?

Tisza: Lincselés nem történt.

Polónyi: Kérdezte-e a vizsgálóbíró, hogy kívánja-e a vádlott megbüntetését?

Tisza: Igen, azt feleltem, hogy erről nem nyilatkozom.

Elnök (Kovács-hoz): Hallotta a Tisza gróf vallomását, hogy Ön célozva lőtt?

Kovács: Én nem tudok róla.

A bíróság Tiszát megeskette vallomására, mely után Tisza eltávozott.

Polónyi Géza arra vonatkozóan tesz vallomást, hogy mikor beszélt vele Kovács Gyula s hogy miket beszéltek a kaszinóba.

Több tanu ezután arról vall, hogy Polónyi Dezső dr. miket beszélt atyjának, Polónyi Gézának és Kovács Gyulának beszélgetéséről.

A délután folyamán több újságíró és képviselőt hallgattak ki.

A tárgyalást holnap folytatják.

A balkáni veszedelem

Megnyugtató hírek Szerbiából

A londoni békekonferencia

A világ szeme most Londonra tekint. Onnan várja az egész Európa sorsát intéző tanácskozások eredményét, amely szerencsésen meg is fog érkezni január — január hóban. S addig, amíg feszült várakozással, néziünk London felé, észre sem vesszük, hogy Szerbia lassan-lassan ismét frontot kezd változtatni. Már nem a harcias hangok hallatszanak, mint nem is olyan régen, hanem: Szerbia rábizza magát, illetve sorsát a konferencia döntésére, Szerbia nem akar háborút stb. stb. A tény, hogy valóban közeledünk a béke felé. Hiszen azt már előbb is tudhattuk, hogy a tett előtt, mikor látják, hogy nem tréfálunk, meghátrál Szerbia.

A legutóbbi eseményekről a következő távirataink számolnak be:

SZERBIA ENGED.

Belgrád, december 16.

Megbízható helyről jelentik, a szerb kormány egyre határozottabban hajlik a kikötő-kérdés békés megoldása felé. Szerbia, mint mondják, továbbra is nyomatékkal fogja képviselni az Adriai-tengerhez vezető utra támasztott igényeit, de szó nélkül aláveti magát Európa akaratának. Ha pedig Ausztria-Magyarország pozitív formában, talán ultimátum formájában kötelező választ követelne tőle, a szerb kormány követni fogja a hármass entente, főképp Oroszország tanácsát és oly választ fog adni, amelyet ezek a hatalmak szükségesnek tartanak.

A NAGYKÖVETEK REUNIONJA.

Bécs, december 16.

Mensdorff-Pouilly gróf, londoni osztrák magyar nagykövet tegnap délben visszautazott Londonba.

MEDDIG TART?

London, december 16.

A ma kezdődő nagykövetségi tanácskozás újév utánig fog tartani.

A FLOTTA A BÉKESZERZŐ.

London, december 16.

Churchill tengerészeti miniszter a tengerészönkénteseknek való díjak kiosztása alkalmával beszédet mondott, amelyben a jelenlévőkhöz azt a intést intézte, hogy gyakorolják magukat továbbra is abban, hogy

Megkezdődött a karácsonyi nagyvásár

LANTOS Csipkeáruházában **Sas-u. 4.** Tiszta selyem harisnya minden színben, párja 6 korona.

minden pillanatban engedhessenek a haza hívó szavának. Ez idő szerint — ugymond — Anglia kiváló pozíciót foglal el a világon. Amikor a balkáni háboruban szereplő államok békét óhajtottak kötni. Londonba jöttek, mert tudták, hogy mi oly nemzet vagyunk, mely ha keres önző célokat, elég erős arra, hogy ne tartson semmiféle ellenségtől. Az pedig, ami a brit diplomáciának módot adott ily hathatósan a békéért dolgozni, a flotta volt.

A JANINAI ÜTKÖZET.

Konstantinápoly, december 16.

A janinai hadtest parancsnokának távirata szerint a görög haderő, amely két ezred gyalogságból, nagyszámu irreguláris csapatból és egy hadi ütgeből állott, a két nap előtti hondraki és dersiki között Janinától keletre lefolyt harcban jelentékeny veszteségeket szenvedett. A görögöket Patas heüprü és Maoberagh felé visszavertük.

ELPUSZTITOTT GÖRÖG FALUK.

Athén, december 16.

A külügyminisztériumhoz érkezett távirat szerint északról jött török-albán bandák mintegy harminc görög falut elpusztítottak Delvino és Buthristo között, valamint Chimara epiruszi kerület déli részében.

ELKESEREDETT HARC.

Athén, december 16.

Az athéni táv. iroda jelenti, hogy egy görög csapat, Terekidis hadnagy és Kremmydas, Kontupis, Dölyanakis önkéntes vezérek parancsnoksága alatt tegnap megszálta Skala Paramytia epiruszi várost, mely a legfontosabb pont Janina mellett. A harc egész nap tartott és igen elkeseredett volt.

LEGUJABB

Éjjeli telefontudósítás

London, december 16.

A békekonferencia ma délben megkezdte tárgyalásait.

Szófia, december 16.

Több vonat a Csataldzsa előtt álló bolgár hadsereg számára küldött élelmiszerekkel áthaladt a drinápolyi pályaudvaron. Csak egy szénszállító vonatot küldtek vissza a törökök, ami ellen a bolgárok nem is tiltakoztak. Tegnap egy udvari vonat indult el innét, hogy a Kirk-Kilisszében tartózkodó királynak rendelkezésére álljon.

Konstantinápoly, december 16.

Tegnapelőtt a városban 110 koleramegbetegedés és 82 haláleset fordult elő.

Bécs, december 16.

Félhivatalos kommunikében a következőket teszik közzé: Edl konzul befejezte a vizsgálatot és e szerint megállapítást nyert, hogy a szerb katonaság részéről Prohászkaival szemben több rendbeli igazságtalanság történt. Ezeket a kihágásokat közlik a szerb kormányval, hogy több rendbeli elégtételt

adjon. A külügyi hivatal bizik abban, hogy ez elégtételek megadásában semmi akadály sem lesz.

Berlin, december 16.

A Deutscher Tagblatt belgrádi tudósítója jelenti: A francia és orosz követ hosszasan tárgyalt Passicsal. A tárgyalást minisztertanács követte, amely igen viharos volt. A minisztertanács kimondta, hogy ha Ausztria-Magyarország fegyverhez akar nyulni, lemond Szerbia Durazzóról, hogy elejét vegye egy világháborúnak.

Páris, december 16.

A „Temps“ írja: A szerb minisztertanács előtt a francia követ tanácsolta Passicsnak, hogy Szerbia vonja vissza csapatait Durazzóból és Albániából. Passics azt mondta, hogy e kérdésben a nagyköveti konferencia után lehet csak dönteni. Passics panaszkodott, hogy az osztrák-magyar katonaság a szerb határon gyakorlatok címén előkészületeket tesz s minden éjszaka fényszórókkal világítja meg Belgrádot és a konakot.

Debrecen közgyűlése

Tárgysorozat.

Debrecen város törvényhatósági bizottsága e hó 19-én csütörtökön délután tartja meg ez évben utolsó rendes közgyűlését, a melyre most bocsátották ki a meghívót, a melynek tárgysorozata a következő:

1. Polgármesteri jelentés 1912. évi november hónapról.
2. Jelentés a közgyűlés által a városi tanácsnak adott megbízások mibenállásáról.
3. A polgármester válasza Révi Nándor dr. interpellációjára az Aczél Géza főmérnöknek engedélyezett pótdíj visszafizetése tárgyában.
4. Belügyminiszteri leirat a miniszteri vizsgálóbiztos leküldése iránt tett felterjesztésre.
5. A sorozó bizottságnak az 1913. évre leendő megalakítása iránt.
6. Magyar városok országos kongresszusának megkeresése helyi bizottság megalakítása iránt.
7. Nagyvárad város közönségének megkeresése a pénzügyi válságos helyzet javítása érdekében a kir. pénzügyminiszter urhoz intézett feliratának pártolása iránt.
8. Az ideiglenes házadómentességnek meghosszabbítása.
9. A homokkerti régi bejáró ut egy részének Horváth János részére négyzögölenként 30 koronáért eladása.
10. Az Arany János-utca 26. sz. házasteleknek 53.210 koronáért, esetleg kisajátítás útján, megszerzése.
11. A Deák János és Guti János kaszáló-haszonbér hátralékának törlése.
12. Igazoló-választmányának 1913. évre megalakítása.
13. Közigazgatási bizottságból foyó év végével kilépő tagok helyének választás útján betöltése.
14. Házipéztárnoki és az ezen állás betöltése folytán esetleg megüresedő állásoknak választás útján betöltése.
15. Rendőrfogalmazói állás választás útján betöltése.
16. Önálló indítvány az új adótörvények életbeléptetésének és végrehajtásának fölfüggesztése iránt.
17. Debrecen—nagyvárad h. é. vasut részvénytársaság kérvénye építési határidő meghosszabbítása iránt.
18. Református főiskola gazdasági tanácsának kérvénye a büntetőjogi tanszék javadalmazásának felemelése iránt.
19. Augusztai gyermekszanatórium-egyesület kérelme segély adása iránt.
20. Kontsek Géza és társai kérelme a Diószegi-ut mentén levő árok beholtzatása ránt.
21. Gyarmathy István kérvénye haszonbérrel: elődje által létesített ültvényeknek a város által átvétele iránt.
22. Hidvéger Miklós és József, valamint

Mandel Samu együttes kérvénye haszonbérlet-átruházás engedélyezése iránt. 23. Révi Nándor felebbezése Aczél Géza főmérnök részére 5000 korona pótdíjat megállapító tanácsi határozat ellen. 24. Debreceni Első Takarékpénztár felebbezése az ohati birtok haszonbérleténél felajánlott biztosíték ügyében. 25. Lapp Henrik-féle részvénytársaság felebbezése a Hortobágyon furandó kut munkáinak vállalatba adása tárgyában kelt tanácsi határozat ellen. 26. Szabó Miklós hordóielző felebbezése fizeteskiegészítés és államsegély címen kért összeg kiutalása iránti kérelmét elutasító tanácsi határozat ellen. 27. Szabadság iránti kérvény.

APRÓ ESETEK

A peches ember. — Két ezüst kanál.
— *As elítélés oka.*

*

*

I.

Egy aradi orvos mesélte:

— A multkor meglátogatott egy régi osztálytársam. Bizony, bizony, alig ismertem meg. Szegény, nagyon le volt rongyolódva, le zuhlott. Kétségbeesetten panaszkodott: hihetetlen peche van, amihez hozzá fog, az nem sikerül, minden vállalkozásával letört. Tíz-féle foglalkozást üzött már, de egyikén sem boldogult.

— Tudod, kérlek, — mondotta nekem, — az jellemzi az én pechemet, hogy mindig későn jut eszembe a jó ötlet. Hogy ugy mondjam, csak az előszobában, amikor már véget ért az audiencia!

— Szegény barátomnak igaza volt. — Ő tényleg olyan peches. Távozása után eltűnt a télikabátom. A peches ember megint csak az előszobában jutott eszébe a jó ötlet.

II.

Két ugynevezett hittantanulót hívott meg ebédre egy előkelő ur egy vidéki városban. Az egyik a pechenyénél észrevette, hogy a másik nagy ügyességgel egy értékes ezüstkanalat csuszátott zsebre. Irigykedve nézte a társát, majd a példáját akarta követni, de sehogy sem sikerült a dolog. Nagyon bosszantotta, hogy a társánál sikerült a dolog, neki pedig nem. Befejezték az ebédet s mármár menni készültek, mikor az ezüstkanál nélküli a háziurhoz fordult:

— Ilyen jó ebédet még soha életemben sem ettem! — Hálából most egy kunsztot mutatok be!

A házbéliek köréje gyülekeztek, ő pedig az asztról egy ezüstkanalat vett föl.

— Tetszik látni ezt a kanalat? — mondotta. Ezt most beteszem a zsebembe, így ni! Most egy, kettő, három — alá sanzse mars — és tessék megnézni, már ott van a társam zsebében!

III.

A törvényszék büntető tanácsa előtt tegnap egy megcsontosodott tolvaj asszony állott. A hivatalos kifejezés visszaeső bűnösnek mondja: vagy egy tucatször emelt már el kisebb-nagyobb értékű idegen ingót. A vádlottat egy szimpatikus ügyvédjelölt védte.

A lopást letagadni sem lehetett s így a visszaeső bűnöst súlyosan ítélte el a törvényszék: azért a pár korona értékű vászonvégért 8 havi börtönt kapott.

Az asszony sokalta egy kicsit a büntetést. A jelölt vigasztalni próbálta, de az asszony szomoruan jegyezte meg, amikor a szuronyos börtönör kikísérte:

— Bizony, bizony, így van ez, ha az embert fiók-ügyvéd védi!

Gyapju szövetek legujabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
posztóhereshadónál, Debreczen, Kassuth-u. l.
(Első takarékpénztár palotájában.)

Színház

HETI MŰSOR:

KEDD: Éva, operett. (A bérlet.)
SZERDA: Éva, operett. (B bérlet.)
CSÜTÖRTÖK: Ripp Van Winkle, operett. (C bérlet.)
PÉNTEK: Nóra, dráma. (A bérlet.)
SZOMBAT: Sarkantyú, szinmű. (B bérlet.)
VASÁRNAP: Délután Hoffmann meséi, operett. (Mérsékelt helyárrakkal.)
VASÁRNAP: Este Sarkantyú, szinmű. (Kisbérlet.)

Éva. A vasárnapi második zsufolt ház teljesen igazolta az Éva debreceni sikerét is. Muzsikája egyike a legszebbeknek Lehár alkotásai közül. Keringők, kiváló ének és táncduettek gyönyörűen beállított jelenetek, finálék élénkítik a kiváló darabot. A keddi és a szerdai előadásokra már is igen nagy az érdeklődés.

Ártatlan Zsuzsi. A múlt szezon nagyszerű operettje kerül csütörtökön színre.

Sarkantyú. Az idei szezon egyik legszenzációsabb, legszebb újdonságára készül a színház drámai személyzete Császár Ernő rendező vezetésével. A drámának szombaton lesz a bemutatója.

Délutáni előadások. Szombaton délután ifjusági előadásul rendkívüli mérsékelt helyárrakkal Bánk-Bán, vasárnap délután pedig Ripp van Winkle operette van műsoron.

HIREK

A hasa nevében!

Atyánkfiai! Debreceni polgárok! Azt hallom, nem szeretitek a közkatonákat. A házatokat, melyet azok vérök hullásával védeni kéznek: elzárjátok előlük; — ökrötök, szamaratokat friss szalmával látjátok el, aminthogy becsületes, okos gazdához illik is, azoknak azonban, akik veletek egy test, egy lélek: a közkatonáknak töreket sem akar juttatni szükkeblüségtek. Amivel ezek nemcsak a bizalmukat veszítik el a ti emberségetekbe vetett hitükkel szemben, de a hitüket is, hogy nekik van hazájuk, ameyben olyan polgárok laknak, mint itt Debrecenben, kiknél nyitott kapura, puha hajlékra talál, aki arra rászorult.

Atyánkfiai! Debreceni polgárok! A pórtartalékos közkatonák ott a száraz, hideg földön, melyről ti gondosan összekapargattátok azt a szalmát, amely meleget adhatott volna összegémberedett tagjaiknak, aligha érezhet te a hazaszeretet melegét, amely titeket keresztül hatott. S amely érzés csak akkor ment az önzéstől, ha nemcsak kávéházban és népgyűléseken dicsekedünk el vele, de mikor alkalom kínálkozik, éreztetni tudjuk azt: áldozatkészséggel, házunk melegével, két kezünk szorításával. Egyenként minden polgrátársunkkal és összesen az állammal és minden katonájával.

Különösen közkatonájával! Akit ma komor fellegek kergetnek a ti házatok küszöbére: védeni a földet, amely nem az övé, — a jószágot, mely a ti jóléteket emelésére, gazdagságotok gyarapítására szolgál és elvérzeni azért a függetlenségért és szabadságért, a melyben ti vagyont, békét és boldogulást élveztek. S amely, mikor veszélyben forog, nektek csak egy marok szalmát és néhány négyyszögöl nyughelyet kell átengednetek

ezeknek a közvitézeknek, akik halni készek a ti — életetekért. Polgártársak! Ez nemes áldozatkészség és néma, de önfeláldozó hazaszeretet! Ebből okulhattok!

Esedezem, minden makulányi részével a humanizmusnak, lángoló tüzével a szivemben élő hazaszeretnek: ne verjétek ki a hozzátok térő katonákat onnan, ahol a marháitokat szalmával traktáljátok. Hanem adjatok neki meleg fekhelyet, egy harapás ételt asztaltok morzsáiból, sőt gondolatok nejeikre és kisdedeikre is.

Induljon meg az adakozás a pórtartalékosok csoládjainak istápolására. Mert nagy események előterében állunk s nem lehetetlen, hogy ezek a katonák, akiket ma annyira barátságtalanul fogadtok, bezárjátok előlük szivetek és kamráitok, egy marék alom nem jut számukra telt fészereitek és kazlakkal gazdag szétrüstökből, holnap ezek védelmére emelik fel csupasz karjaikat és elesnek:

— A haza nevében!

Atyánkfia! Debreceni polgárok! Azt hallom, nem szeretitek a közkatonákat. Kérlek, könyörgöm, nyissátok ki szivetek pitvarát, öntsétek ki onnan a szeretet fényét s áldozatkészségtek segítő jobbival enyhítsétek a szenvedő katonák és családjaik megpróbáltatását:

— A haza nevében!

(gy. zs.)

— Kihallgatások. Bécsből táviratozzák: A király ma délben kihallgatáson fogadta Berchtold Lipót gróf külügyminisztert, majd Krobotin és Hötzenorfi Konrádot. A kihallgatások déli egy óráig tartottak.

— Csáky Albin gróf halála. Fővárosi tudósítónk jelenti: A magyar politikai közéletnek mély gyászja van: gróf Csáky Albin, volt kultuszminiszter, a főrendiház volt elnöke, tegnap vasárnap reggel háromnegyed hat órakor meghalt. Az ő minisztersége alatt indultak meg az egyházpolitikai harcok s így az összes egyházpolitikai törvények az ő tevékenységének voltak forrásai és kiinduló pontjai. Csáky Albin utolsó óhaja volt, hogy temetésén mellőztessenek a koszorúk s azoknak árát inkább jótékony célokra fordítsák. Temetése ma délután 3 órakor volt az Andrassy-ut 114. sz. palotából. Holttestét beszentelés után Szepesmindszentbe szállították s az ottani családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. Halálakor egész családja jelen volt. Az első kondoleáló a király volt, aki a következő sürgönyt küldte az özvegynek:

„A legmélyebb sajnálattal értesültem férje elhunytáról. A megboldogultban kipróbált kedvelt hivatást vesztettem el, ki a közügyeknek szentelt élete folyamán nekem és országomnak sok kiváló érdemeket szerzett s kinek emlékét hálás kegyelettel fogom megőrizni. Fogadja Ön, valamint a gyászoló család többi tagja legbensőbb részvételét biztositását.

FERENC JÓZSEF.

— Az adótörvények életbeléptetése ellen. A jog- és pénzügyi bizottság e hó 17-én az az kedden délután 3 órakor a városi kistanács teremben ülést tart, amelynek tárgya a következő: Az új adótörvény végrehajtásának felfüggesztése tárgyában beadott önálló indítvány.

— A képviselőház ülése. Fővárosi tudósítónk jelenti: A képviselőház ma délelőtt ülést tartott, amely néhány mentelmi ügy elintézését után, hamarosan véget ért.

— Új tisztviselők esküje. A tanács mai ülésén tették le a hivatalos esküt Kiss Zsigmond és Olasz Vilmos dr., akiket a főispán most nevezett ki gyakornokká. Kiss Zsigmondot a jog- és pénzügyi osztályhoz, Olasz Vilmos dr-t a rendőrséghez osztotta be a polgármester.

— Letartóztatott volt miniszter. Konstantinápolyból táviratozzák: Taalaan bey volt minisztert tegnap este Perában letartóztatták, de röviddel azután szabadon bocsátották azzal az indokolással, hogy a letartóztatási parancsot közben visszavonták.

— Naptárunk, a „Debreceni Független Ujság Nagy Képes Naptára“ december hó 15-én hagyta el a sajtót s ugyanakkor megkezdte a szétküldését is. Tartalma rendkívül gazdag és érdekes. „Az év története“ című visszpillantás a legfontosabb hazai és külföldi eseményeket öleli fel és azokat csinos képekkel is teszi szemléltetővé. A szépirodalmi részt a legkiválóbb helyi és országos hírnevű kedvelt belletristáink tették értékesé, mint: Ady Endre, P. Ábrahám Ernő, Biró Lajos, Bródy Sándor, Heltay Jenő, Kanizsai Ferenc, Konc Ákos, Krudy Gyula, Kuthy Sándor, Móricz Pál, Nagy Endre, Petrus Jenő, Révész Gyula, Szabolcska Mihály Szekula Jenő, Szini Gyula, Uray Sándor, Vándor Iván, Vértessy Gyula, Zih Sándorné, Zivuska Andor. A naptárt minden előfizetőnk ingyen kapja meg. De megkaphatják azok is, akik már most legalább egy negyedévre előfizetnek; ezért a csekély összegért tehát nemcsak egy előkelő színvonalu lapot, hanem egy értékes naptárt is szerezhetnek meg. Hátralékos előfizetőinket kérjük tartozásaik kiegyenlítésére, mert a míg hátralékban vannak, a naptárt nem kézbesíthetjük.

— Az új államkölsön. A magyar pénzügyi kormány százhuszonöt millió korona 4 és fél %-os kincstári jegyet bocsátott ki és helyezte el aranyban. A kincstári jegyeket egyelőre nem bocsátják piacra. A magyar kölcsönről ezt jelentik: Teleszky János dr. pénzügyminiszter a Magyar Általános Hitelbankkal, mint az ismert konzorcium meghatalmazottjával, megállapodást létesített, melynek tárgya 125 millió korona, illetőleg ennek az összegnek megfelelő márka ellenértékű, másfél és két évi lejáratu ötöd-fél százalékos kincstárjegy átvétele. Bécsből pedig a következőket jelentik: Az osztrák pénzügyminiszter az osztrák postatakarék-pénztár vezetése alatt álló bankkonzorcium útján kölcsönt bocsátott ki ötöd-fél százalékos kincstári kötvényekben másfél, illetve két évi lejáratul. 25 millió dollár, vagy ke-rek 125 millió korona összegben. E tranzakció létrehozása végett a konzorciumhoz a Khuen, Loeb és Társa bankcég és a new-yorki National City Bank (mindkét céget a M. M. Warburg Comp. hamburgi cég képviseli) csatlakozott. A két kormány összesen 250 millió korona értékben aranykölcsönt vesz föl. Az a körülmény, hogy az egész kölcsönt aranyban kötik, lehetővé fogja tenni az Osztrák-Magyar Bank devizakészletének emelkedését, minek folytán pénzügyi viszonyaink könnyebbülése várható. Remélhető, hogy ezáltal az utóbbi időkben bizonyos körökben mutakozó pénzügyi nyugtalanság meg fog szűnni. Meg kell még említeni azt, hogy ez az első eset arra, hogy mindkét állam egyidejűleg vesz fel kölcsönt és pedig teljesen egyenlő föltételekkel.

— A siketnémák karácsonyfája. A siketnémák karácsonyfájára eddig a következő szives adományok érkeztek: özv. Stiber Jánosné 10 kor., Kereskényi Gyula 1 kor., Lestyán Adorján udvari tanácsos 10 kor., Kovács Ferenc 1 kor., Varga Károlyné 6 kor., özv. Tüdös Józsefné 1 kor., N. N. cs. és kir. főhadnagy 2 kor., Donogán és Somossy egy öltözet ruhának való kelme, Váray József 1 doboz cukorka, Aczél Henrik íróeszközök. A mikor ezekért az adományokért szegény tanítványaim nevében a leghálásabb köszönetet mondok, egyúttal tisztelettel kérem a siketnémák sorsa iránt szánalommal viseltető emberbarátokat, akik a siketnémáknak f. hó 21-én rendezendő karácsonyfa-ünnepélyét emlékeztetéssel óhajtják tenni, hogy ide szánt kegyes adományait minél hamarabb méltóztassék el-

küldeni, mert az ünnepély ideje immád igen közel vagyons csak akkor tarthatjuk meg, ha elegendő adomány érkezik. Gácsér igazgató.

— **Telefon-könyvecskék,** csakis Debrecen és ezen hálózathoz tartozó községeket tartalmazók, felakasztható zsinórral, mai napig lezárva, 40 fillérért kaphatók lapunk kiadóhivatalában.

— **Lezuhant aviatikusok.** Szófiából táviratozzák: Kacsinszky aviatikus, aki egy hidroplánnal egy utas kíséretében fölszállt, készülékével lezuhant. Az utas a vizbefult, Kacsinszkyt megmentették. — Londonból táviratozzák: Parke tengerészhadnagy ma egy utassal monoplánján Hendonból Oxfordba akart szállni. Motorromlás következtében Vembleynél 50 méter magasságból lezuhant. Parke hadnagy rögtön meghalt, az utas röviddel azután.

— **A kórházból gyógyultan — csendőrkékre.** Vasárnapi számunkban közöltük annak az utonállásnak a részleteit, melynek egyik szereplője Mikulás Miklós szaniszlói legény mellsebbel került a debreceni kórházba. Tegnapi reggel már gyógyultan jött ki innen, de értesülésünk nyomán a rendőrségre került, ahol ismét kihallgatták s őrizetbe vették. Délután aztán megérkezett a szaniszlói csendőrség távirata is, mely megerősítette tudósításunkat, hogy nevezett két társával csakugyan részese volt egy utonállásnak s ebben kapta sérülését is. Ujabb kihallgatása során beismerte, hogy a szóbanforgó estén Bulger Demeter és ifjabb Sajtos László barátaival együtt volt, azt azonban tagadja, hogy résztvevő volna az utonállásban. A csendőrség ma este érte jött és átszállítja a szatmári kir. ügyészséghez, melynek kerületébe tartozik a bíraskodás.

Nagy karácsonyi ocassio!

Kivételes olcsó árak karácsonyra ajándéknak alkalmas gyönyörű nyakkendők, gallérvédők, zsebkendők, illatszerek, kézelőgombok oo

Lengyel utóda, Frank Imréhez oo a Dreher mellett. oo

— **Egy ezredes tragédiája.** Eperjesről jelentik: Tegnapi reggel megrondító esemény történt. Egy öreg katonatiszt vált meg erőszakos módon az élettől. Walenda Antal nyugalmazott tüzérezredes vasárnap reggel nyolc órakor a város főutcájában levő lakásán pisztolylövéssel véget vetett életének. Holttestére csak órák múlva találtak rá a hálószoba ajtaját feltörő családtagjai. Az öngyilkos tüzérezredes halála előtt bucsulevelet irt feleségének, ebben azonban egyetlen szóval sem említette öngyilkosságának okát s családja a legtávolabbról sem sejtí, hogy mi készítette a szerencsétlen embert az öngyilkosságra. Rendezett anyagi viszonyok között élt s Eperjesre, a hová Bécsből költözött, közszeretettel örvendett és a város legtekintélyesebb polgárainak sorába tartozott. A szerencsétlen katontisztet nagy katonai pompával fogják eltemetni. A temetésen az Eperjesen állomásozó 67. gyalogezred tisztikara teljes számmal vett részt.

— **Legszébb Karácsonyi ajándékok** Frank Testvéreknél az új megyeháza mellett.

Üzletáthelyezés.

Figyelem! **A legnagyobb szűcsáru-vállalat.** Figyelem!

Az elsőrangú szűcs- és szőrmeáru nagy raktáram, melyet hosszú évek után oda fejlesztettem, hogy most a legkényesebb igényeket kielégíthessem. Piac-u. 42. alól Szentanna-u. 3. sz. alatt találjuk. Teljes tisztelettel VÉGH GYULA, szűcs m.

Nemzeti kávéház

Petőfi-tér 9. szám.

Ma és minden nap este, úgy szintén minden vasárnap délután is Matyók Péter tamburica zenekara 6 ének és táncosnő közreműködésével hangversenyeket. Belépti díj nincs. Tisztelettel Rosner A.

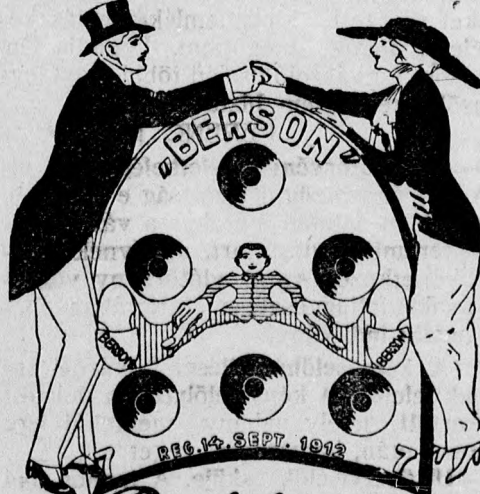
— **Favágók esete.** Andorkó János debreceni favágó a villanyos vágókészülék mellett dolgozott. Mikor munkáját elvégezte hazafelé igyekezett. Ez éppen kifordult a kapun, mikor szembejött vele egy szekér, melynek oldala a falhoz nyomta, úgy, hogy súlyos belső sérüléseket szenvedett. A mentők a kórházba szállították. — Varga István favágó pedig tegnap este hazafelé tartott, mikor összeakadt egyik cimborájával, akivel előbb itókázni, majd veszekedni kezdett, úgy hogy amaz jónak látta fütykösét használni. Ugy megvágta szegény Vargát, hogy a kórházban ápolják.

— **Halmágyi fiók-üzletében** Piac-u. 32. (volt Szedlák-ház) a nagy Occasio-eladás megkezdődött.

— **Részegen a halálba.** Szombaton éjjel alaposan felöntött a garatra Artner Elemér helybeli iparossegéd. Mikor már jól becsipett, elővette a busongás s filozofálni kezdett, hogy vajjon mi is az élet, miért is él az ember. És mivel a kérdésekre nem tudott kimerítő választ adni, bujában hazament, kinyitotta a gázcsapot s lefeküdt, hogy megkezdje az örök álmot. Csak reggel vették észre a gázszagról. Betörték az ajtót, melyet óvatosságból elrekesztelt és ott találták eszméletlenül. Rögtön telefonáltak a mentőknek, akik magához térítették az ájult embert, akinek különben már mi baja sincs.

— **Halálozások.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál folyó hó 14-én délután 4 órától kezdődőleg folyó hó 16-án délután 4 óráig a következő haláleseteket jelentették be: Szombati Mária r. kath. 6 hónapos, Németh István r. kath. 2 éves, Jóna István ref. 3 hónapos, Kovács Erzsébet ref. 17 éves, Tóth Sándor ref. 2 éves, özv. Kolarik Györgyné Csinyi Borbála r. kath. 75 éves, Hirsch Géza izr. 52 éves, Keresztes Mária r. kath. 3 hetes, Boros Gyuláné Buzás Erzsébet ref. 26 éves, Martimur Bella r. kath. 27 éves, Bánki Imre ref. 23 hónapos, Zichermann Jakab izr. 61 éves, Rompa Erzsébet r. kath. 2 hónapos.

Pehelykönnyű elegáns. Tartósabb mint bór.

Berson gummisarkok előnyeiről mindenki meg van győződve.

— **Az elfogott tolvaj a rendőrségen.** Az elfogott Deli István a rendőrségen volt kihallgatása alkalmával bevallotta, hogy 3 párnát és dunnát lopott el. Mivel azonban a helybeli csendőrség a Dankó Imre Csapó-kertől akos kárára elkövetett betörés miatt is kereste, Deli a csendőrségnek átadatott.

— **Nagy Occasio** eladás megkezdődött Halmágyi Sámuel fő- és fióküzletében. — Rendkívül olcsó áruk.

Az orvosok ajánlják.

Ha elégtelen, vagy helytelen táplálkozás folytán, vagy pedig más okból is a gyermekek fejlődése nem kielégítő, egy erősítő szer sem érdemel oly bizalmat, mint a Scott-féle csukamájolaj Emulsió, amely a csontok képződésére és megerősödésére és a testi erő növelésére kitűnően bevált. Az alkatrészeit képező tápláló anyagok elősegítik erős, egyenes csontok képződését és annyira támogatják az egész fejlődést, hogy a gyermekek csakhamar élénken és vidáman ugrálnak. A gyermekeknek izlik a Scott-féle Emulsió; élvezettel szedik az édes, sűrű keveréket. A

SCOTT-féle Emulsiót

amely közel 40 éve minden országban meghonosodott, számos orvos ajánlja, mert minden tekintetben mintaszerű, megbízható és hatásos készítménynek ismerik.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógytárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott és Bowne G. m. b. H. címére Wien, VII, akkor egy gyógytár útján próbaadagot küldünk.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A csendőr és a községi jegyző. Handó Ferenc, Czéke község jegyzője tavaly november hóban beadványt intézett a csendőr kerületi parancsnoksághoz, melyben Nagy László csendőrmestert azzal vádolta meg, hogy szolgálatát hanyagul és szabálytalanul teljesítette. A feljelentésre vizsgálat indult mely a megvádolt csendőrt teljesen tisztázta. Erre nevezett rágalmazási pört indított a feljelentő ellen, akit a debreceni kir. törvényszék a ma tartott tárgyaláson 40 korona fő és 20 korona mellékbüntetésre ítélte. A jegyző az ítélet ellen felebbezéssel élt.

Debreczeni butorkészítő asztalosok áruzsarnok szövetségének mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

II 968 : TELEFON: 968 11

HUNYADY-UTCZA 17/19. SZ.

Felhívja a t. butorvásárló közönség figyelmét kizárólag kisiparos tagjai által készített hálószobák, ebédlők, uriszobák valamint kárpitozott butorok óriási választékára; össze nem téveszthető a Debreczenbe Bécsből beimportált olcsó, silány butorokkal. Az intézet butoraiért a legmesszebbmenő garanciát vállal; külön felhívja a n. é. vásárló közönség figyelmét tolnai gyártmányu házilag csomózott szm.rna szőnyegeire, melyekkel 600 családot foglalkoztat s elállítási árban bocsátja forgalomba.

NYILTTÉR.

Fog-Króm
KALODONT
Szájviz

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.	
Magyar hitel	767 —
Osztályos hitel	597 50
4 százalékos koronajáradék	82.75
Államvasút	659 —
Jelzálogbank	402 —
Rimamurányi	686.50
Salgótarjáni	699 —
Kőautó vasút	639.25
Irányzat:	
Magánleszámitólas kamatláb:	
Bécs 5 ¹⁵ / ₁₆ %, Berlin 6 % London 4 ³ / ₄ %.	
Budapesti gabonátőzsde.	
Svara E. (Strasser és König) deb. bizományos távirati jelentése	
Busa októberre	11.75
1913. áprilisra	10.80
Rosa 1913.	11.97
Zab 1913.	7.53
Tengeri 1913. év május	—
augusztusra	—
Tengeri szept.	—
Tengeri	—
Készáru 5-tel olcsóbb.	

A munkaszünet felfüggesztése ellen. Fővárosi tudósítónk jelenti: A magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak szövetsége tegnap tartott nagygyűlésen tiltakozott a karácsony előtti vasárnapi munkaszünet felfüggesztése ellen s követelik a harminchatórás vasárnapi munkaszünet törvénybe iktatását, ami régi céljuk.

Ingatlanok forgalma.

Schwarz Béliáné Neufeld Matild veszi Kabai József és neje Kimpán Flórától debreceni házat 10.000 koronáért.

Albrecht Béla és neje Tóth Margit veszik Madai Imrétől Kurucz-utca 1. sz. házat 19500 koronáért.

Vincze János és Csige Imre veszi Balmazújváros községtől 400 négyszögöl ingatlant 600 koronáért.

Csige Sándor és neje Berecz Juliánna veszik Balmazújváros községtől újvárosi ingatlant 1745 koronáért.

Eszenyi Sándor és neje Hegedüs Juliánna veszik Balmazújváros községtől 210 négyszögöl területű földet 315 koronáért.

Katona Péter és Sándor veszik Balmazújváros községtől 400 négyszögöl földet 600 koronáért.

A legszebb és legolcsóbb karácsonyi és újévi ajándéknak

művészi kivitelű fényképek és fényképes levelezőlapok, valamint nagyítások a legregibb kép után is feltűnő olcsó árak mellett oo

Takács Vincze műtermében, Egyház-tér 3., a Nagytemplom mellett.

Karácsonyra

nagy árleszállítás!

Grünfeld Adolf és Társa

férfi- fiu- és gyermekruha-áruházában

Debreczen,
Kistemplom mellett.

Nagy rum-kiárúsítás.

Vb. Albert László kereskedő csődtömegébe visszaperelt 2 hordó finom cuba és jamaikai rum a csődválasztmány határozata folytán lepalackolva üvegekben lesznek kiárúsítva. A kiárúsítás 1912 december 18-ától 21-ig d. e. 9 óráig tart a Szentanna- és Varga-utca sarki üzlethelyiségben.

Dr. Góvay Béla
ügyvéd, tömeggondnok

1913 **Megjelent** 1913

A MAGYARORSZÁGI SZÁLLODÁK, VENDEGLŐK ÉS KÁVÉHÁZAK

Cimtára

II. évfolyama 1913. évre. — Tartalmaz 1200 helységből:

2286 szálloda címet 11.239 vendéglő címet 1226 kávéház címet

Pontos! **Összesen 15.785 címet!** Megbízható!

A címtárban jelezve van a tulajdonos neve, az üzletek címe és berendezése, világítása, fűtés, omnibus, a szállodai szobák száma. A helység lakosainak száma, vasút, posta, távirat és telefon állomás, gyógyfürdők stb. stb.

Ara 10 korona.

Megrendelhető a Magyarországi szállodák, vendéglők és kávéházak címtára kiadóhivatalánál:

1913 Budapest, V., Pozsony-ut 4/d. szám. 1913

ELADÓ

Tiszafüreden a piactéren 586. sz. a.

levő — bármily üzlet céljaira alkalmas — LAUCHTER-féle

ház.

Vevők értekezhetnek Tiszafüreden özvegy Herczeg Ignácnéval, — vagy Fegyverneken Kun Farkas községi főjegyzővel.

Hol lehet?
olcsón és jól bevásárolni?

Csakis a

KISTEMPLOM-BAZÁRBAN

Rózsánál:

Szil peluches kabát	100	K
Hosszu bársony kabát	50	K
Rövid " "	30	K
Hymalaja Raglán legfinomabb	40	K
Angol double kabát	28	K
Szines " Raglán	16	K
Backfisch Raglán minden színben	14	K
Gyermekkabát Raglán minden színben	11	K

Nagy választék női kalapokban.

„Mona Lisa” minden színben csak 5 korona. Puha filc bársony kalapok 10 korona.

Óriási választék

posztó-, selyem és bársony bluzokban.

valódi
KAUCSUK-CIPŐSAROK DOBOZA,
MINŐSÉGE: ARANY

Aspirin.

E világszerte ismert fájdalomcsillapító szeri

igen gyakran silányabb készítményekkel helyettesítik

Hogy valódi készítményt kapjunk, csakis,

Aspirin-Tablettát

vegyünk, az alábbi rajzban látható eredeti csomagolásban, (1 füvegő 20 félgrammos tablettával ára K. 1.20).

Minden tablettán rajta van az Aspirin szó.

DR. SZELENYI

Liliumtej-crém-je és Liliumtej-Szappana

a női arcbőrt csodásan szépíti, üdévé teszi, fiatalítja és conserválja. A női teint minden tisztátlanságát eltünteti. Az egyetlen créme és szappan, melynek alapanyaga Liliumtejből készül.

Vegye meg a

Kossuth Lajos gyógyszertárban

DEBRECZEN,

Piacz-u. 30.

Tiszta agyagból készült szép piros

cserép, fali téglá

és legszebb nyersfalazati és

kémény-tégla

csak a

Karczagi

agyagiparnál

Karozagon szereshető be.

10 szögig 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 f.

APRÓ HIRDETÉSEK

Vastag betűből szedett minden szó 10 fillér, apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés

Egy igazi nő, Csak a ma a miénk jellegre levelek vannak a kiadóhivatalban.

Allást kap

Tanuló leányt felvesszünk. Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdája Piac-utca 49.

Egy fizetéses házmester felvétetik. C m a kiadóban.

Allást heres

Cimbalom tanárnő magán órákat vállal. Cim leadandó kiadóhivatalban.

Mérleg munkálatok elvégzését, esetleg 1-2 órai könyvelést elvállalnék. Cim a kiadóhivatalban.

Különféle

VALODI gr. Keglevich cognac kapható a Deutsch üzletekben.

Gyermekjátékok, franciababák, babakocsi, hintalovak, plüs- és posztó-állatok, társasjátékok, porcellánedények, chinaezüst ajándéktárgyak legnagyobb választékban mesés olcsón, Schwarz M. L.-nél Piac-utca 52., a megyeház mellett.

Ki szép és tartós c. 5t óhajt venni vagy rendelni az bizalommal keresse fel Falusi Károly polgári és katonai cipész mestert. Csapó-u. 41.

Welsz Ferencz gépüzemre berendezett asztalos műhelye. Modern konyha és előszoba berendezések készen is kaphatók József kir. herceg-u. 7. Telefon 10-90.

Vízvezeték. csatornázás. központi fűtéseket szakszerű kivitelben jótállás mellett. — Terrázzot és költségvetést díjtalanul készítenek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért elvállalom. Gyenes Antal. Miklós-utca 29. sz. Telefon szám 379.

Mackó koma és mindenféle képes mese-könyvek! Zsoltárok, imakönyvek! Karácsonyra megérkeztek sgyönyörű díszkötésben rendkívüli árleszállítással kaphatók Harmathynál Fűvészkert u. 14. (Püspöki palotához 5-ik ház.)

Ha szándékszik pénzt takarítani, úgy olvassa el e hirdetést. Gyermek cipők 20/25 tartós, téli bélés 2 kor. 40. Gyermek cipők 26/28 tartós, téli bélés 3 kor. Fiu és leány cipők 29/34 tartós, téli bélés 4 kor. Fiu csizma 4 kor. 40-től feljebb. Fiu ruha 4 kor. 40-től feljebb. A legtartósabb férfi női cipők nagy választékban. Kalapok, sapkák és férfi divat cikkek nagyon olcsón Klein Izsó nál, Csapó-u. 18.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközözzön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Egy női íróasztal és egy fehér uj vas-egy eladó József kir. herceg-utca 21.

Önt is érdekli! Női és férfi kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. Vászón, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

Új szálloda. Merkur-szállodát Hatvan-u. 61. sz. a., melyet újonnan a legnagyobb kényelemmel és eleganciával berendeztem és modern kávéházamat megnyitottam. — Hónapos szép szobák kaphatók. Szíves pártfogásba ajánlom. Üzletvezető vagy bérlő kerestetik a kávéházra és a szállodára. Esetleg külön-külön. Emerich Arnold.

Gyönyörű karácsonyi ékszerek meglepő olcsón SÁNDOR ÁRMIN órák és ékszerésznei Piac-utca 41. (Dreher sörcsarnok mellett.)

Megkezdődött a nagy karácsonyi vásár

ugy az alatt felsorolt, mint a kimaradt áruk mélyen leszállított árban kerülnek eladásra.

Eredeti francia fűzők	K 1 60-tól
1 Barchet blouz	K 1 50 „
1 Delin blouz	K 2 50 „
1 Gyapjuszövet blouz	K 3 — „
1 Csipke blouz	K 3 40 „
1 Flanel pongyola	K 5 — „
1 Gyapju pléd	K 3 50 „
Gyermekruhák	K 1 50 „
Selyem férfi nyakkendő	K — 70 „
1 pár szarvasbőr keztyű	K 1 90 „

Csipke, selyem, gáz, marquiset. — Bársony és posztó blouz különlegességek. Bársony, szövet és barchet GYERMEKRUHÁK-ban óriási választék. Uri, női DIVAT FEHÉBNEMŰEK, HARISNYÁK. Leánykabátokban nagy választék.

Reichmann divatáruházában Debreczen, Piac-utca 85. Royallal szemben. A karácsonyi vásár tart dec. 31-ig.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár

Nagy karácsonyi vásár.

Elsőrendű hibátlan áruk leszállított olcsó árakon.

ASTRA DRALLE

Az új, erős divat-illatszer rendkívüli finomság és varázslatos teljesség

Egy picinyke csöpp elégséges!

Ára 5 korona.

Kapható az összes illatszerkereskedésekben, drogériákban és jobb fodrász-üzletekben.

Georg Dralle, Bodenbach a. E.

Friedmann Sámuel bádigos és vízvezeték-szerelő :: műhelyét áthelyezte :: József kir. herceg-u. 60. szám alá, ahol mindennemű vízvezeték-, épület- és műbádigos munkákat jutányosan készít bádigos mesterek részére is.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkitűnőbb háziszser a **Hollandi Gyomorcseppek**

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható **Mihalovits Jenő** gyógyszer-tárában Debreczenben.

SZABÓ LAJOS FIAI cégnél karácsonyra nagy árleszállítás.

Téli ruhaszövet 115 cm. széles métere K 2.— Karácsonyi ára	1 K 20 f	Blouse és ruhaselymek métere K 3, 4, 6.— Karácsonyi ára	1, 2, 3 K
Angol divatszövet 135 cm. széles métere K 3.40 Karácsonyi ára	2 K 20 f	Színes bársonyok métere K 2.50 Karácsonyi ára	1 K 40 f
Double kosztümjelme 140 cm. széles métere K 5.— karácsonyi ára	3 K — f	Jó mosó cosmanosi kartonok métere 90 fill. Karácsonyi ára	— K 44 f
Francia gyapju Delin métere K 1.80 Karácsonyi ára	— K 90 f	Divat flanel velenek métere K 1 karácsonyi ára	— K 55 f

Kézitskk, köpenyek, slok, kendők rendkívüli leszállított árban!